

Australian Government

တၢ်မၤစၢၤလၢ နကစးထီၣ်နတၢ်မၤ ပနံၣ်တၢ်ကၤတၢ် အဆံး New Enterprise Incentive Scheme

ပုၤဃုတၢ်မၤဖိလၢအကြၢးဝဲဘၣ်ဝဲလၢအသးအိၣ်လၢကစးထီၣ်မၤထီၣ်ပနံၣ်တၢ်ကၤအဆံး နှၢ် နှၢ်လီၤဟံးနှၢ်တၢ်မၤစၢၤလၢဖျိ တၢ်မၤစၢၤထီၣ်တၢ်မၤလၢ အထီၣ်ဟူးထီၣ်ဂဲၤလီၣ်ပုၤသး တၢ် ကျဲၣ်ထီၣ်မၤလီၤအသိၣ်နှၢ်လီၤ New Enterprise Incentive Scheme (NEIS).

NEIS ပုၤမၤန့ၢ်န့ၣ်တၢ် အိၣ်ဒီးတၢ်ဟံးပနီၣ်တၢ်အိၣ်လၢအမ့ၢ် တၢ်သိၣ်လိၣ်န့ၢ်တၢ်ဘၣ်ဃး တၢ်ပနံၣ် တၢ်ကၤလီၤအဆံး တၢ်ပနံၣ်တၢ်ကၤလီၤတၢ်ဟ့ၣ်က့ၣ်ဒီး တၢ်ဟ့ၣ်က့ၣ်ဟ့ၣ်ဖးလၢ ပုၤဃုတၢ်မၤ ဖိလၢအကြၢးဝဲဘၣ်ဝဲ, ဃုၣ်ဒီးတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ တူၤလၢ ၅၂ နွံ လီၤ.

န့ၢ် NEIS ပုၤမၤန့ၢ်န့ၣ်တၢ် ကမၤစၢၤန့ၣ်ဒီးသးနကဆၢတၢ်လၢအကြၢးထီၣ်တၢ်မၤလိ Certificate III ဝဲ Micro-Business Operations တၢ်ကွၢ်ထံကွၢ်ဆး ပနံၣ်တၢ်ကၤတၢ်မၤ မ့ၢ်မ့ၢ် Certificate IV ဝဲ Small Business Management တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤကတၢ် ကတီၤ ပနံၣ်တၢ်ကၤတၢ်မၤလီၤအဆံးလီၤ. တၢ်အံၤကဒီးသန့ၣ်ထီၣ်အသးလၢ မ့ၢ်ကျဲၤဝဲၤ ကွၢ်အ ဆံး တကလုၢ်လၢနကတၢ်ကတီၤအိၣ်လီၤ. ဝဲတၢ်ထီၣ်တၢ်မၤလိအခါ နကမၤကဲထီၣ်ပနံၣ်တၢ်ကၤ တၢ်တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤလၢနတၢ်လိၣ်ဘၣ်အိၣ်လၢ န့ၢ်ပုၤမၤန့ၢ်န့ၣ် NEIS ဟံးပနီၣ်ဘၣ်အသးလီၤ.

န့ၢ်ပနံၣ်တၢ်ကၤအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအံၤ မ့ၢ်ဘၣ်တၢ်ဟံးပနီၣ်ဘၣ်အသးဒီး နကဒီးန့ၢ် NEIS တၢ်ဆိၣ် ထွဲမၤစၢၤဒီးအမ့ၢ် :

- NEIS အတၢ်ဟ့ၣ်မၤစၢၤတူၤလၢ ၅၂ နွံ
- NEIS တၢ်ငါတၢ်လီၤတၢ်ကျဲၤ တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤတူၤလၢ ၂၆ နွံ (မ့ၢ်ကြၢးဒီးန့ၢ်)
- ပနံၣ်တၢ်ကၤ တၢ်ဟ့ၣ်က့ၣ်ဟ့ၣ်ဖးဒီး တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤဖဲန့ၣ်ကျဲၤကတၢ် ကတီၤန့ၢ် ပနံၣ် တၢ်ကၤ အဆိကတၢ်တနံၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤနီၣ်ဒီး ပုၤလၢအဒီးန့ၢ် ပုၤကွၢ်ဂီၤလတလၢပုၤ တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ ပုၤလၢအိၣ်ဘံး အိၣ်သါ, ပုၤကွၢ်ထွဲတၢ်ဖိတၢ်ဟ့ၣ်စ့, မိၢ်ပၢ်ပုၤကွၢ်ထွဲဖိ တၢ်ဟ့ၣ်စ့ (ထဲတကၤ) Disability Support Pension, Carers Payment, Parenting Payment (Single) ဒီး ပုၤလၢအမၤတၢ် တၢ်လၢတၢ်ဒုးဖျိအပူၤတဖၣ်အတၢ်မၤဝဲၤကျဲၤ Department of Veterans' Affairs ပုၤမၤ တၢ်ဖိလၢအိၣ်ဘံးနှၢ် မ့ၢ်အိၣ်ဒီးဃုထၢလၢ ကဆံးဒီးန့ၢ်က့ၣ်တၢ်ဟ့ၣ်မၤစၢၤစ့အံၤလၢ ဝဲအန့ၣ်လီၤ ပုၤဃုတၢ်မၤသကိးတၢ်ဒီး NEIS အခါလီၤ.

မတၤမၤသကိးတၢ်သ့လဲၣ် ?

ဒ်သိးတၢ်ကန့ၣ်လီၤမၤသကိးလၢ NEIS အဂီၢ်နကဘၣ်ဆဲးလီၤန့ၣ်ဒီး ပုၤမၤစၢၤန့ၢ်န့ၣ် အိးစ ဩလယၣ်တၢ်ဖိတၢ်မၤအတၢ်မၤစၢၤတဖၣ် Job Services Australia လီၤ. န့ၢ်ပုၤမၤန့ၢ်န့ၣ်တၢ်ကဲဘၣ်န့ၣ်လၢ မ့ၢ်န့ၢ်တၢ်ကြၢးဝဲဘၣ်ဝဲဒီးတၢ်အံၤအဂ့ၢ်လီၤ. နကဘၣ်မ့ၢ် :

- အစ့ၤကတၢ်နကဘၣ်အိၣ် ၁၈ နံၣ်ဖဲန့ၣ်ထီၣ်ဒီးန့ၢ် NEIS အတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤလီၤ
- နကဘၣ်မၤချုးမၤဒီးန့ၣ်လၢ နကန့ၣ်လီၤပုၤဃုတၢ်မၤစၢၤလီၤဒီးတၢ်မၤ တၢ်ဆၢကတီၢ် ပုၤပုၤလၢနတီၢ်ဟံးပနီၣ် NEIS ပနံၣ်တၢ်ကၤလီၤ*
- နတဘၣ်မ့ၢ်ပုၤလၢ တၢ်ပျီၣ်ကွၢ်န့ၣ်လၢ နမ့ၢ်ပုၤလၢအိၣ်ဒီးအဒုၣ်ကမ့ၢ်ဒီး လိးတူၢ်ဝဲဒုၣ်တန့ၢ် ဘၣ်လီၤ

- နတဘၣ်မ့ၢ်ပုၤလၢအဒီးန့ၢ် NEIS အတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤလၢ အလီၤကိးဒီး ပနံၣ်တၢ်ကၤ အတၢ် ဖဲးတၢ်မၤဘၣ်
- နတဘၣ်မ့ၢ်ပုၤလၢအဒီးန့ၢ် NEIS အတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤလၢအပူၤကွၢ် ခံန့ၣ်အတီၢ်ပူၤဘၣ်.

* မ့ၢ်မ့ၢ် န့ၣ်ရဲၣ်စ့ၤလၢတၢ်ဟ့ၣ်တၢ်အခွဲးဝဲ ပုၤတကၤကၤဘၣ်တၢ်သမံသမိးလၢ အအိၣ် ဒီးတၢ်မၤတၢ်သ့တနီၤလၢ တၢ်မၤအဂီၢ်, မ့ၢ်မ့ၢ်မၤစ့ၤလီၤတၢ်လိၣ်ဘၣ်လၢ ကန့ၣ်လီၤ ပုၤဃုတၢ်လၢတၢ်မၤအပူၤ, မ့ၢ်မ့ၢ်ပုၤလၢအန့ၣ်လီၤ မၤကလီၤန့ၢ်တၢ်လၢ တၢ်ဖဲးအိၣ်မၤစၢၤတဖၣ်.

ဒ်န့ၣ်အသိး, န့ၢ် NEIS ပနံၣ်တၢ်ကၤ ကဘၣ်မ့ၢ်

- တၢ်လၢတၢ်တမၤအိၣ်လၢတၢ်လၢအဘၣ်ဃးတၢ်ပနံၣ်တၢ်ကၤအခိၣ်ထံး ခိၣ်ဘိအမၤမ့ၢ်ဘၣ်
- တဘၣ်ဒီးသန့ၣ်သးလၢပုၤန့ၣ်တကၤဘၣ်, အိၣ်ဒီးတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်ဂံၣ်ဘါ လၢကဆၢတၢ် ကျဲၤကျဲၤလၢ ကမ့ၢ်အတၢ်ကွၢ်ထံကွၢ်ဆးဒီး ဘၣ်ဘျိးဘၣ်ဒါ, ဒီးတၢ်ဘျၢသဲး
- တၢ်ကဟံးလီၤန့ၢ်တၢ်အပူၤကလံၤလၢ တၢ်အခါအသ့အဂီၢ် ဒ်တၢ်ပနံၣ်တၢ်ကၤအသိး ခိၣ်ပုၤ လၢအမၤစၢၤန့ၢ်န့ၣ် NEIS လီၤ.
- တဘၣ်မ့ၢ်တၢ်အခိၣ်ထံးဒီးသန့ၣ်ထီၣ်အသးလၢတၢ်ပုၤတၢ် မ့ၢ်မ့ၢ် ဟံးထီၣ်ဖိၣ်ထီၣ်ပ န့ၣ်တၢ် ကလၢအအိၣ်ဟံးစၢၤန့ၣ်ဘၣ်
- မ့ၢ်မ့ၢ်ဘၣ်လၢ တၢ်ဟံးဖျိအိၣ်လၢအမ့ၢ် တၢ်လိၣ်ဘၣ်လၢ တလီၤသးမဲလၢတၢ်ဖိတၢ်လဲၤ, မ့ၢ်မ့ၢ်တၢ်မၤန့ၢ်တၢ်, မ့ၢ်မ့ၢ်တၢ်ဖိတၢ်လဲၤ, မ့ၢ်မ့ၢ်တၢ်မၤန့ၢ်တၢ်လၢဘၣ်တၢ်မၤန့ၢ် လၢကျဲၤ အသိးတဘၣ်ဒီး တဘၣ်ပြုၤလိာ်အသး ဒီးပနံၣ်တၢ်ကၤလၢ အအိၣ်ဟံးစၢၤလီၤ လီၤဘျၢ ဘျၢ ဘၣ်
- တၢ်ဒုးမၤကထီၣ်, သ့ၣ်လီၤဆီလီၤသးဒီး တၢ်သးကျဲၤကတၢ်ကတီၤအိၣ်လဲၤထဲဒုၣ်လၢ အိးစ ဩလယၣ်အပူၤ
- မ့ၢ်တၢ်လီၤဒ်သိး တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်လၢ တၢ်လိၣ်ဘၣ်အိၣ်အါအါဂီၢ်ဂီၢ် စ့ၤဝဲအလီၢ် လၢပုၤဃုတၢ် မၤဖိလၢအတၢ်တသ့တဘၣ်လီၤတုၣ်လီၤကံၤ စ့ၤဝဲအဂီၢ်.

နမူနုၤဒါတဖၣ်

ဒ်သိးနကရဲၣ်ကျဲၤဟံးထီၣ်ဖိၣ်ထီၣ် န့ၢ် NEIS ပနံၣ်တၢ်ကၤအဂီၢ် န့ၣ်လိၣ်ဘၣ်လၢ နကဘၣ် ခိၣ်ဖျိဒီးသ န့ၣ်အသးဒီး န့ၢ်ပနံၣ်တၢ်ကၤတၢ် တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ, ဒီးဘၣ်လီၤဘၣ်စးဒီး တၢ်အိၣ် သးလၢ တၢ်အာၣ် လီၤအိၣ်လီၤဒီး NEIS Participant Agreement ပုၤမၤသကိး န့ၢ်န့ၣ်တၢ် အာၣ် လီၤ လီၤ. လၢတၢ်ဂုၢ်တခါဂုၢ်တခါဂုၢ်အဖိခိၣ် နမ့ၢ်အိၣ်ဒီးဆိတလဲ န့ၢ်ပနံၣ်တၢ်ဖဲးတၢ်မၤ အကျဲ (ဒ်သိးဒီး န့ၣ်လီၤဟီၣ်ကဝီၤ မ့ၢ်မ့ၢ် န့ၣ်ရဲၣ်ဆၢကတီၢ်လၢနမၤတၢ်) နကဘၣ်ကတီၤတၢ်ပိၣ်တၢ်ဆိတလဲ တဖၣ်အံၤဒီး န့ၢ်ပုၤမၤန့ၢ်န့ၣ် NEIS တချုးန့ၣ်တၢ် တခါခါဒ်ဘၣ်လီၤ. နမ့ၢ်ဆိတလဲန့ၢ်ပနံၣ်တၢ်ကၤ အတၢ်ဖဲးတၢ်မၤ တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤလၢတၢ်တအာၣ်လီၤ တူၢ်လိာ်ဘၣ်ဒီး န့ၢ် NEIS တၢ်ဟ့ၣ် မၤစၢၤ န့ၣ်ဘၣ်တၢ်ဆိကတီၢ်အိၣ်သ့ဝဲလီၤ.

နတ်ခွဲးတၢ်ယၢ် လၢနတ်ခွဲးသ့ၣ်အဂီၢ်

နနီၣ်ကတိၢ် တၢ်ဂၤ အဂီၢ်အကျိၤ အံၤဘၣ်တၢ်ဒိသဒါ အီၤလၢ Privacy Act 1988 ပုၤတၢ်ကၤ အတၢ်ခူသ့ၣ် တၢ်ဘျၢသဲး ၁၉၈၈ ဒီးတၢ်ဂီၢ်တၢ်ကျိၤ ဘၣ်ယးဒီးန့ၣ် ကဘၣ် တၢ်ဒိသဒါအီၤ ဝီဖျိ Social Security (Administration) Act 1999 ပုၤဂီၢ်တၢ် အတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢ (ပုၤလၢအပၢဆၢတၢ်) တၢ်ဘျၢသဲး ၁၉၉၉ (အဒိ, နမ့ၢ်ဒီးန့ၢ်ဘၣ် ကျိၣ်စ့တၢ်မၤစၢၤ) လီၤ. နဂီၢ်နကျိၤန့ၢ်တၢ်နီၤလီၤအီၤသ့ၣ်လၢ ပုၤမၤန့ၢ်န့ၣ် NEIS, ပုၤမၤန့ၢ်န့ၣ် Job Services Australia, Department of Education, Employment and Workplace Relations တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့, တၢ်ဖဲးတၢ်မၤဒီး တၢ်မၤလီၢ်တၢ်ရဲလိာ်လိာ်ဝဲၤကျိၤ (DEEWR), Centrelink ဒီးအိၣ်စၢၤလယၢ်ပဒိၣ်ဝဲၤ ကျိၣ်အၤ ဒီး ပုၤကျိၣ်န့ၢ်တၢ် လၢတၢ်ဘၣ်စၢၤ, လၢမ့ၢ်ကဲထီၣ်တၢ်ကရၢကရိတဖၣ် လၢကမၤန့ၢ်န့ၣ်လၢ နကထံၣ်န့ၢ်တၢ်လၢ အလိၣ်ဘၣ်လၢ ကျိၣ်လၢအဘၣ်ဘျိး ဘၣ်ခါကတၢ်လီၤ.

လၢတၢ်သ့ၣ်ညါအါထီၣ်တၢ်ဂီၢ်တၢ်ကျိၤ ဘၣ်ယးနတ်ခွဲးသ့ၣ်အဂီၢ်သံကွၢ်န့ၣ် NEIS ပုၤ မၤစၢၤန့ၢ်န့ၣ်တၢ် Job Services Australia ပုၤမၤစၢၤန့ၢ်န့ၣ်တၢ် DEEWR မ့တ မ့ၢ်လဲၤဆူ privacy.gov.au.

ပတၢ်အုၣ်ခိၣ်သး ဘၣ်ယး တၢ်မၤ စၢၤ ဆူနအိၣ်

တၢ်မၤစၢၤ တၢ်အုၣ်ခိၣ်အသး

နကဒိန့ၢ်ဘၣ် NEIS တၢ်မၤစၢၤလၢတၢ်ဟ့ၣ်န့ၣ်ဒီဖျိန့ၣ်ပုၤမၤန့ၢ်န့ၣ် NEIS ဖဲအဆိကတၢ် ၁၂ လါ ဖဲနရဲၣ်ကျဲၤပံးထီၣ်ခိၣ်ပံးန့ၣ်တၢ်ကၤအတၢ်မၤလီၤ. တၢ်မၤစၢၤန့ၢ်န့ၣ်တဖၣ်အံၤ ကမ့ၢ်တၢ်ပံး သးဆးဆူၣ်ဒ့ၣ် လီၤအီၤလၢနတၢ်အိၣ်သးဒီးနတၢ်ပဲလီၤအိၣ်ထံးခိၣ်ဘိလီၤ. ဒ်သိးတၢ်ကကွၢ်တၢ် မၤစၢၤန့ၢ်တၢ် တၢ်အုၣ်ကီၤသးတဖၣ်ခဲလၢအဂီၢ်လဲၤဆူ deewr.gov.au/jobservicesaustralia တက့ၢ်.

တၢ်ဖဲးတၢ်မၤ အတၢ်ဘျၢ တၢ်နဲၣ်ကျဲ

ပုၤမၤစၢၤန့ၢ် NEIS သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် အၢၣ်လီၤအီၤလီၤသးလၢကမၤန့ၢ် အိၣ်စၢၤလယၢ်ပဒိၣ် အတၢ် ဟ့ၣ်ကျိၣ်စ့တၢ်မၤစၢၤလၢအမ့ၢ် NEIS တၢ်မၤစၢၤဒီးအိၣ်ဒီးတၢ်အၢၣ်လီၤ တူၣ် လိာ်ဒီးအိၣ်ဒီး တၢ် ဟ့ၣ်လီၤသးဒ်သိးကကွၢ်ထံးကွၢ်ဆး တၢ်ဖဲးအိၣ်မၤအိၣ် အတၢ်မၤစၢၤ အတၢ်ဖဲးတၢ်မၤတၢ်နဲၣ်ကျဲ Employment Services Code of Practice န့ၣ်လီၤ. ဒ်သိးနကကွၢ် တၢ်ဖဲးတၢ်မၤ တၢ်ဘျၢတၢ်နဲၣ် ကျဲအဂီၢ် လဲၤဆူ deewr.gov.au/jobservicesaustralia.

လၢတၢ်ကသ့ၣ်ညါအါထီၣ် တၢ်ဂီၢ်တၢ်ကျိၤ

ဂီၢ်: 13 17 64 မ့တမ့ၢ် လဲၤဆူ deewr.gov.au/jobservicesaustralia.